

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

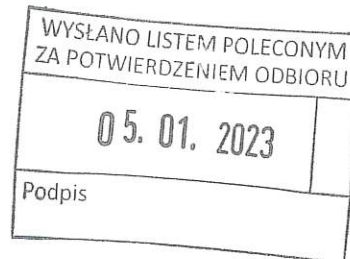
Prezes Zarządu

DW.400.1. 2023.RUK

DW. 2 .2023

Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
al. Jana Pawła II 13
00-828 Warszawa

Warszawa, dnia 05 STY. 2023

Decyzja w sprawie interpretacji art. 33 ust. 3 w związku z art. 68gd ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz.162 z późn.zm.) zwanej dalej ustawą, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (zwanego dalej PFRON) stwierdza, że stanowisko

W (zwanej dalej Wnioskodawcą) zaprezentowane we wniosku z dnia 3 listopada 2022 r., który wpłynął do PFRON w dniu 7 listopada 2022 r. oraz jego uzupełnieniu z dnia 22 grudnia 2022 r. o udzielenie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów art. 33 ust. 3 w związku z art. 68gd ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz.573 z późn.zm.) zwanej dalej ustawą o rehabilitacji – jest prawidłowe, choć z innych względów niż przedstawione przez Wnioskodawcę.

Uzasadnienie:

Pismem z dnia 3 listopada 2022 r., które wpłynęło do PFRON w dniu 7 listopada 2022 r. oraz jego uzupełnieniem z dnia 22 grudnia 2022 r. Wnioskodawca skierował do Prezesa Zarządu PFRON wnioski o udzielenie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów art. 33 ust. 3 w związku z art. 68gd ustawy o rehabilitacji. Wniosek swój Wnioskodawca skierował na podstawie art. 34 ustawy. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

W przedmiotowym wniosku Wnioskodawca przedstawił następujące zdarzenie przyszłe:

Wnioskodawca jest dysponentem zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (dalej również jako ZFRON lub fundusz rehabilitacji). Na podstawie art. 68gd ustawy o rehabilitacji Wnioskodawca uzyskał zgodę PFRON (w formie decyzji administracyjnej) na wydatkowanie środków ZFRON na cele określone w tym przepisie.

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji środki ZFRON są dzielone (wyodrębnione księgowo) w odpowiednich proporcjach na indywidualne programy rehabilitacji oraz pomoc indywidualną. Wnioskodawca przeznacza na realizację pomocy indywidualnej środki ZFRON w kwotach wyższych niż te wynikające z art. 33 ust. 3 pkt 4 ustawy o rehabilitacji, kosztem tzw. dużego ZFRON.

W uzasadnieniu decyzji administracyjnej wyrażającej zgodę na wykorzystanie środków w ramach art. 68gd ustawy o rehabilitacji zawarty jest zapis: „Jednocześnie PFRON rekomenduje, aby wydatkowanie środków ZFRON na podstawie art. 68gd ustawy o rehabilitacji obciążało proporcjonalnie wszystkie puli ZFRON (tzw. duży ZFRON, pomoc indywidualną oraz indywidualne programy rehabilitacji) tak, aby ratunkowe rozwiązania nie budziły wątpliwości i nie zagraziły przede wszystkim rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formach realizowanych z pomocy indywidualnej”.

W puli środków ZFRON przeznaczonej na indywidualne programy rehabilitacji – Wnioskodawca posiada środki, o których mowa w art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r., stanowiące różnicę pomiędzy kwotą dofinansowania a kwotą wynagrodzeń (dalej jako nadwyżka SOD). Z tych środków Wnioskodawca planuje sfinansować wydatki, na które otrzymał zgodę PFRON.

W związku z powyższym zadano następujące pytanie:

Czy działanie Wnioskodawcy polegające na wydatkowaniu środków ZFRON, zgodnie z decyzją PFRON wydaną na podstawie art. 68gd ustawy o rehabilitacji, w taki sposób, że wydatki będą obciążać wyłącznie pulę środków ZFRON przeznaczonych na indywidualne programy rehabilitacji nie narusza zasady określonej w art. 33 ust. 3 pkt 4 ustawy o rehabilitacji oraz nie będzie skutkowało sankcjami określonymi w art. 33 ust. 4, 4a, 4a¹ i 4a² ustawy o rehabilitacji.

Stanowisko Wnioskodawcy:

W opinii Wnioskodawcy, w przypadku wydatkowania środków na cele określone w art. 68gd ustawy o rehabilitacji - nie stosuje się art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o rehabilitacji. Uzyskana zgoda PFRON upoważnia bowiem Wnioskodawcę do wykorzystania środków z dowolnych pul ZFRON, z zastrzeżeniem konieczności zapewnienia dostępności pomocy indywidualnej.

W związku z powyższym – zdaniem Wnioskodawcy - należy przyjąć, że:

- a) wydatki ze środków ZFRON na cele określone w wydanej decyzji mogą być dokonywane wyłącznie ze środków ZFRON;
- b) wydatkowanie środków ZFRON zgodnie z uzyskaną zgodą może nastąpić wyłącznie w ramach środków pul ZFRON przeznaczonych na indywidualne programy rehabilitacji w części utworzonej w latach poprzednich z nadwyżki SOD;
- c) wydatki ze środków ZFRON na cele określone w decyzji PFRON nie mogą pomniejszać dostępności pomocy indywidualnej;
- d) wydatkowanie środków ZFRON na cele określone w decyzji PFRON może doprowadzić do naruszenia art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o rehabilitacji, jednak w takim przypadku Wnioskodawca nie poniesie konsekwencji określonych w art. 33 ust. 4, 4a, 4a¹ i 4a² ustawy o rehabilitacji.

W ocenie Wnioskodawcy wskazane obciążenie ZFRON jest jak najbardziej zasadne i racjonalne. Ze względu na zmianę przepisów wpływających na wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych, wpływy na ZFRON są zdecydowanie mniejsze niż miało to miejsce w latach poprzednich. W przypadku obciążenia każdej puli ZFRON proporcjonalnie, Wnioskodawcy może zabraknąć środków na pomoc indywidualną dla niepełnosprawnych pracowników.

Natomiast środki pochodzące z nadwyżki SOD, które nie są w żaden sposób wykorzystane, mogą zostać bez przeszkód wykorzystane do obciążenia ZFRON na podstawie art. 68gd ustawy o rehabilitacji bez uszczerbku dla zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych.

Na tle przedstawionego zdarzenia przysięgam co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

Prowadzący zakład pracy chronionej jest obowiązany utworzyć i prowadzić zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Ogólne zasady tworzenia i przeznaczania środków ZFRON określa art. 33 ustawy o rehabilitacji.

Art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r. oraz art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o rehabilitacji wskazują na jakie pule są przeznaczane środki funduszu rehabilitacji.

Ustawa o rehabilitacji do dnia 31 grudnia 2008 r. zawierała przepisy dopuszczające zasilanie ZFRON środkami pochodzącymi z nadwyżki SOD. Zgodnie z art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o rehabilitacji w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2008 r., fundusz rehabilitacji tworzyło się w m.in. ze środków, o których mowa w art. 26a ust. 5 pkt 2. Z kolei na podstawie tego ostatniego przepisu, który został uchylony z dniem 31 grudnia 2008 r., pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej, któremu przysługiwało:

- 100 % kwot dofinansowania,
- kwoty dofinansowania zwiększone o 75 % najniższego wynagrodzenia w przypadku osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję, oraz niewidomych

- przekazywał na ZFRON różnicę pomiędzy kwotą miesięcznego dofinansowania a kwotą tego wynagrodzenia, z przeznaczeniem na indywidualne programy rehabilitacji niepełnosprawnych pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej.

Z treści art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o rehabilitacji wynika, że uzyskane środki ZFRON pracodawca przeznacza na następujące pule:

- indywidualne programy rehabilitacji (co najmniej 15% środków),
- pomoc indywidualną (co najmniej 10% środków).

Ogólne uregulowanie dotyczące celów, na które można wydatkować środki ZFRON zawiera art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji. Zgodnie z tym przepisem - środki funduszu rehabilitacji są przeznaczane na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków. Przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015 r. poz.1023 z późn.zm.), zwanego dalej Rozporządzeniem, szczegółowo określają jakie wydatki, w zakresie wymienionych celów, mogą być ponoszone ze środków ZFRON z konkretnych pul.

Należy zatem odróżnić od siebie przeznaczanie środków funduszu rehabilitacji na poszczególne pule od tego na co (na jakie cele) można przeznaczyć, czyli wydatkować środki tego funduszu w ramach poszczególnych pul. Użyte w art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 oraz w art. 33 ust. 4 ustawy o rehabilitacji określenia „przeznaczania” i „są przeznaczane” jakkolwiek oznaczają tę samą czynność, jednak odnoszą się do odmiennych sytuacji. W pierwszym przypadku chodzi o zobowiązanie pracodawcy do przekazywania uzyskanych środków ZFRON na określone pule, w drugim zaś – o wydatkowanie środków ZFRON na określone cele.

Jednocześnie ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. z późn.zm.) dodano do ustawy o rehabilitacji art. 68gd. Przepis ten dopuszcza czasowe finansowanie ze środków funduszu rehabilitacji wydatków innych niż wskazane w Rozporządzeniu.

Na podstawie art. 68gd ust. 1 ustawy o rehabilitacji - w okresie od dnia 8 marca 2020 r., nie dłużej jednak niż do upływu 6 miesięcy od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, kwota do 20% środków funduszu rehabilitacji albo do 20% kwoty podlegającej zwrotowi na ten fundusz na podstawie art. 33 ust. 4a, może być przeznaczona na:

1. utrzymanie zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych;
2. wynagrodzenia lub pomoc bytową dla osób niepełnosprawnych będących:
 - a. pracownikami,
 - b. wykonawcami pracy nakładczej,

- c. innymi osobami niż wymienione w lit. a i b, świadczącymi pracę na rzecz dysponenta funduszu rehabilitacji,
 - d. niepracującymi osobami niepełnosprawnymi będącymi byłymi pracownikami dysponenta funduszu rehabilitacji;
3. inne wydatki niezbędne do zapewnienia ciągłości zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym do zapewnienia ciągłości działalności dysponenta funduszu rehabilitacji.

Z kolei w myśl art. 68gd ust. 2 ustawy o rehabilitacji warunkiem przeznaczenia środków na cele określone w ust. 1 jest uzyskanie zgody dysponenta PFRON.

Żaden przepis ustawy o rehabilitacji nie wskazuje z jakiej puli środków ZFRON – czy dotyczącej tzw. dużego ZFRON, pomocy indywidualnej czy też indywidualnych programów rehabilitacji – mają być finansowane wydatki na cele określone w art. 68gd ust. 1 ustawy o rehabilitacji. Wskazanie przez PFRON - w uzasadnieniu decyzji wyrażającej zgodę na wydatkowanie środków na cele określone w art. 68gd ust. 1 ustawy o rehabilitacji - aby w takich przypadkach wydatkowanie środków ZFRON obciążało proporcjonalnie wszystkie pule ZFRON (tzw. duży ZFRON, pomoc indywidualną oraz indywidualne programy rehabilitacji) tak, aby ratunkowe rozwiązania nie budziły wątpliwości i nie zagraziły przede wszystkim rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formach realizowanych z pomocy indywidualnej jest jedynie rekomendacją. Celem tego zalecenia jest przede wszystkim dbanie o dobro pracowników niepełnosprawnych, dla których istotna jest możliwość korzystania z pomocy indywidualnej oraz o to, aby pracodawca nie wydatkował środków funduszu rehabilitacji kosztem tych pracowników. Natomiast to pracodawca jako dysponent środków ZFRON ma pełną wiedzę o tym, jak w sposób celowy i oszczędny wydatkować środki tego funduszu. On też ponosi odpowiedzialność za to jak gospodaruje środkami funduszu rehabilitacji.

Wnioskodawca wskazał, że wydatki na cele, na które otrzymał zgodę PFRON chce sfinansować ze środków ZFRON pochodzących z puli dotyczącej indywidualnych programów rehabilitacji, a konkretnie z niewykorzystywanej nadwyżki SOD. Należy przychylić się do zdania Wnioskodawcy, że proponowane obciążenie funduszu rehabilitacji jest zasadne i racjonalne. Zmiana przepisów wpływających na wysokość podatku dochodowego od osób fizycznych spowodowała, że wpływy na ZFRON są zdecydowanie mniejsze niż w latach poprzednich. W tym przypadku - obciążenie każdej puli funduszu rehabilitacji w sposób proporcjonalny mogłoby doprowadzić do braku albo znaczącego zmniejszenia środków przeznaczonych na pomoc indywidualną dla niepełnosprawnych pracowników. Takie rozwiązanie nie byłoby korzystne dla pracowników niepełnosprawnych.

Wydatkując środki ZFRON niezależnie, z jakiej puli, należy mieć na uwadze §4a Rozporządzenia. Zgodnie z tym przepisem - warunkiem wykorzystania funduszu rehabilitacji jest dokonywanie wydatków z tego funduszu w sposób celowy i oszczędny, z uwzględnieniem optymalnego doboru metod i środków realizacji w stosunku do zakładanych efektów.

Jeśli powyższy warunek jest spełniony, to nie ma przeszkód prawnych do wydatkowania nadwyżki SOD znajdującej się w puli przeznaczonej na indywidualne programy rehabilitacji na cele określone w art. 68gd ust. 1 ustawy o rehabilitacji. Natomiast w opisanym przypadku – nie ma możliwości naruszenia art. 33 ust. 3 pkt 4 i 5 ustawy o rehabilitacji, gdyż przepisy te dotyczą przekazywania środków ZFRON na określone pule, a nie do wydatkowania środków tego funduszu z określonych pul. Wnioskodawca odnosi się bowiem nie do tego na jaką pulę ma przeznaczyć uzyskane środki funduszu rehabilitacji, ale z jakiej puli może przeznaczyć środki na wydatki wynikające ze decyzji PFRON. Jeśli nie ma naruszenia, to tym samym Wnioskodawca nie może ponieść z tego tytułu konsekwencji określonych w art. 33 ust. 4, 4a, 4a¹ i 4a² ustawy o rehabilitacji.

Jednocześnie Wnioskodawca powinien mieć na uwadze fakt, że na podstawie art. 68gd ustawy o rehabilitacji, środki funduszu rehabilitacji mogą być przeznaczone tylko na cele wymienione w tym przepisie, a wydatki muszą pozostawać w bezpośrednim związku z panującą sytuacją epidemiologiczną.

Mając powyższe na uwadze, stanowisko

 , w wyrażone w piśmie z dnia 3 listopada 2022 r., które wpłynęło do PFRON w dniu 7 listopada 2022 r. oraz jego uzupełnieniu z dnia 22 grudnia 2022 r., w sprawie interpretacji przepisów art. 33 ust. 3 w związku z art. 68gd ustawy o rehabilitacji – **jest prawidłowe, choć z innych względów niż przedstawione przez Wnioskodawcę.**

Jednocześnie należy wskazać, że postępowanie interpretacyjne oparte jest wyłącznie na stanie faktycznym przedstawionym przez Wnioskodawcę i nie podlega weryfikacji ani uzupełnieniu przez PFRON na podstawie posiadanych dokumentów i wiedzy, pochodzących z innych źródeł niż złożony wniosek wraz z jego uzupełnieniami. Interpretacja dotyczy stanu faktycznego przedstawionego przez Wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania interpretacji. Organ w postępowaniu w sprawie urzędowej interpretacji nie może prowadzić żadnego postępowania dowodowego, bowiem przedmiotem postępowania nie jest ustalenie stanu faktycznego – stan ten jest stanem hipotetycznym, określonym przez wnioskującego o interpretację. Organ nie może go własnymi ocenami podważać, ustalać, uzupełniać ani też zmieniać w jakimkolwiek zakresie, nawet wówczas, gdy w oparciu o inne źródła czy wiedzę znaną mu z urzędu, powziąłby uzasadnione wątpliwości co do zgodności przedstawionego przez wnioskodawcę stanu faktycznego z obiektywną rzeczywistością (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 lipca 2009 r. sygn. akt II SAB/Go 8/09).

W związku z powyższym postanowiono, jak w sentencji.

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronie, za pośrednictwem Prezesa Zarządu PFRON odwołanie do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do jego wniesienia. Z dniem doręczenia Prezesowi Zarządu PFRON oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez Stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Prezes Zarządu
Państwowego Funduszu Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
Dyrektor Departamentu ds. Wpła

Edyta Domanińska

05.01.2023r.